



KRIPOS
Postboks 2094 Vika
0125 OSLO

Vedtak om kassasjon - pengefalsk

Dato
29.01.2025

Vår ref.
2025/524

Deres ref.
25/283

Saksbehandler
Hans Knut Trælhaug
arkivar

PB 4013 Ullevål Stadion
0806 Oslo

postmottak@arkivverket.no
48 05 56 66

Org. nr.
961181399

Vi viser til brev av 10. januar 2025, hvor Kripos ber om en fornyet vurdering av bevaring av pengefalsksaker.

9. februar 2005 vedtok Riksarkivaren at alle saker om pengefalsk skal bevares. Det ble ikke gjort et skille mellom pengefalsksaker og grove pengefalsksaker, jf. straffeloven § 367 og § 368. Kripos ønsker nå å kun bevare dokumentasjon av laboratorieundersøkelser hos Kripos og de fysiske sedlene i pengefalsksaker som faller inn under § 368.

Med hjemmel i arkivloven § 12, jf. arkivforskriften § 16, vedtar Riksarkivaren at dokumentasjon av laboratorieundersøkelser og de fysiske sedlene i saker som faller inn under straffeloven § 367 kan kasseres.

Vedtaket gjelder ikke ferdig etterforskete pengefalsksaker som er sendt fra politiet til Kripos, jf. Kripos' interne notat av 2. februar 2005 (nederst side 3), Kripos' referanse 2004/00702-3.

Kripos avgjør selv hvor lenge kassabelt materiale må oppbevares, jf. riksarkivarens forskrift § 7-3.

Med hilsen Arkivverket

Kjetil Korslien
områdedirektør

Kjetil Reithaug
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter

Arkivverket
Postboks 4013 Ullevål stadion
0806 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
25/283 - 1

Sted, dato:
Oslo, 10.01.2025

Bevaring og kassasjon – Pengefalsk

Det vises til vedtak fra Riksarkivaren av 28.2.2005 om at straffesaker vedrørende pengefalsk skal bevares og avleveres til Riksarkivet etter 25 år. Videre skal alt materiale eldre enn 1950 bevares. Avlevering er iflg. arkivleder ved Kripos forsøkt gjennomført, men avvist. Kripos skal flytte arkivene til nye lokaler. Av hensyn til arealeffektivitet og kostnader ber vi om en fornyet vurdering av behovet for bevaring av dokumentasjonen for laboratorieundersøkelsene i disse sakene. Dette inkluderer også de fysiske sedlene.

Kripos sin rolle i disse straffesakene har vært en fagkyndig undersøkelse av pengesedlene, mens etterforskningen for øvrig har funnet sted i politidistriktene og er undergitt arkivregler der.

Beskrivelse av arkivmaterialet

Arkivmaterialet utgjør et omfattende volum i hovedsak for perioden 1996-2017. De fleste er pengefalskforsøk preget av enkle løsninger og lite sofistikerte metoder. Det vil si rene innskanninger av ekte pengesedler og skrevet ut på tonerbaserte laserkopieringsmaskiner/printere. Eller tilsvarende maskiner basert på blekkstråle (ink-jet) teknologi. I enkelttilfeller er det gjort forsøk på å reproducere sikkerhetslementer som f. eks. vannmerke eller hologram for å forbedre kvaliteten på sedlene, men det er lite utvikling i kvalitet. Mulige unntak kan ha hatt bedre oppløsning i bilde/utskrift som den teknologiske utviklingen kunne tilby. Kort fortalt er det lagt begrensede ressurser i å utvikle avanserte forfalskninger av norsk valuta i perioden, i motsetning til større valutaer som USD og EUR. Forut for 1996 var antall saker færre, men også med innslag av mer profesjonelle forfalskninger, enkelte fra miljøer med tilgang til trykkfaglig kompetanse og utstyr.

Krav til bevaring

Utgangspunktet etter politiregisterloven er at opplysninger ikke skal lagres lenger enn nødvendig for formålet med behandlingen, jf. § 50. Opplysningene skal slettes eller sperres, med mindre de skal bevares i henhold til arkivloven. Som beskrevet i innledningen er det et pålegg fra Riksarkivaren av 28.5.2005 om bevaring av alle pengefalsksaker.

Løsningsforslag

Spørsmålet er hvor lenge det er nødvendig å oppbevare opplysninger for å oppfylle formålet med behandlingen.

Kripos har valgt å bevare dokumentasjonen av vår laboratoriebehandling i straffesaker inntil foreldelse inntreffer, men avgrenset til de alvorligste straffesakene *"når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 10 år"*, jf. strl. § 86. Dersom vedtaket om bevaring av dokumentasjonen i pengefalsksakene opprettholdes vil vi foreslå et bevaringsvedtak avgrenset til de grove pengefalsksakene med betydelige beløp og systematisk utførelse (strl. § 368)

Falske sedler som avdekkes og anmeldes i politidistriktene skal sendes inn til Kripos for undersøkelse etter Riksadvokatens rundskrift nr. 1155 fra 1963. Retningslinjene er videre beskrevet i Retningslinjer for innrapportering av pengefalsk ref. B-1212/94 1994. Kripos vil løpende vurdere behovet for relevant referansesamling for de fysiske sedlene.

Dokumentasjon av Kripos' arbeid med pengefalsksakene vurderes tilstrekkelig ivaretatt i framtiden gjennom det som er digitalt bevart gjennom journal- og laboratoriesystemer, med tillegg av en relevant referansesamling av sedler. Digitalisering av eldre straffesaker er vurdert, men er ikke funnet hensiktsmessig. Rapporteringer om status og trender for pengefalskområdet via nasjonale og internasjonale kanaler anses bevart gjennom forvaltningsmessige arkiv utenfor straffesaksområdet. Kripos rapporterer statistikk om saker med falske sedler to ganger pr. år til Norges Bank.

Vi imøteser deres vurdering av vårt forslag om et avgrenset bevaringsvedtak for de grove pengefalsksakene.

Med hilsen

Inger Målfrid Høivik

Politiinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.